

NOWOCZESNE METODY PORADNICTWA KRAJOZNAWCZEGO

Do statutowych obowiązków PTTK należy nie tylko organizowanie ruchu turystycznego, lecz również zapewnienie wszystkim organizacjom, instytucjom, zakładom pracy, szkołom i indywidualnym turystom wszechstronnej i fachowej informacji z dziedziny turystyki i krajoznawstwa.

Spełnienie tego obowiązku wymagało stworzenia w Towarzystwie odpowiednich form fachowego poradnictwa turystyczno-krajoznawczego w skali ogólnokrajowej.

Znalazło to wyraz w uchwale IV Walnego Zjazdu Delegatów PTTK oraz w uchwale Prezydium Zarządu Głównego PTTK powołującej w jednostkach organizacyjnych Towarzystwa poradnie turystyczno-krajoznawcze. Realizację uchwały powierzono Pracowni Krajoznawczej Zarządu Głównego, która inicjowała i nadzorowała powstawanie i działalność terenowych poradni turystyczno-krajoznawczych PTTK. Akcja tworzenia poradni została przyjęta przez aktyw społeczny PTTK z dużym zrozumieniem.

Poradnie organizowano przy zarządach okręgów i oddziałów PTTK. W godzinach pracy biura porad i informacji udzielał pracownik etatowy PTTK. Kilka razy w tygodniu, w oznaczonych godzinach popołudniowych, dyżury pełnili aktywiści Towarzystwa. W poradniach organizowanych przy kołach PTTK wszystkie sprawy

związane z udzielaniem porad prowadzili działacze społeczni.

Wyposażeniem poradni w niezbędne materiały informacyjne: *Słownik geografii turystycznej Polski*, przewodniki, informatory, mapy, rozkłady jazdy, foldery, plakaty itp. zajmowała się Pracownia Krajoznawcza Zarządu Głównego PTTK, dysponująca przeznaczonymi na ten cel funduszami. W ten sposób zapewniono poradniom otrzymywanie zestawów nowości literatury turystyczno-krajoznawczej.

O powstawaniu i działalności poradni informowano społeczeństwo wykorzystując radio i prasę oraz przy pomocy tablic informacyjnych i plakatów.

Systematycznie wzrastająca liczba udzielanych porad i informacji świadczy o dużej popularności poradni turystyczno-krajoznawczych PTTK. W poradniach w sposób fachowy, rzeczowy i wyczerpujący udzielano informacji o walorach krajoznawczych wybranego na wędrowkę szlaku czy miejscowości, bazy docelowożywieniowej, o zasadach interpretacji regulaminów odznak poszczególnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej itp.

W poradniach krajoznawczych turysta uzyskuje nie tylko suchą informację, lecz właśnie poradę, która niejednokrotnie zmienia jego pierwotne plany i założenia. Dzieje się tak dlatego, że porad udzielają ludzie, którzy sami praktycznie sprawdzili polecany sprzęt, przemierzili wiele szlaków, nocowali w licznych obiektach

tach turystycznych. Na tym polega specyfika poradnictwa turystyczno-krajoznawczego prowadzonego w PTTK.

Dotychczasowy, dziesięcioletni okres poradnictwa ocenić należy pozytywnie. Wpłynęło ono niewątpliwie w dużym stopniu na deglomerację ruchu turystycznego, przyczyniło się do prawidłowego programowania wycieczek organizowanych przez zakłady pracy, instytucje i inne organizacje, a dziesiątkom tysięcy indywidualnych turystów pomogło właściwie zorganizować wakacyjne wędrówki.

Dynamiczny rozwój turystyki wymagał stworzenia przez władze państwowe jednolitego systemu informacji turystycznej. Zarządzeniem przewodniczącego GKKFiT z 31 V 1963 r. ustanowiony został jednolity system informacji turystycznej. W terenie działają wojewódzkie i regionalne ośrodki informacji turystycznej oraz terenowe punkty IT. Punkty te, w liczbie około tysiąca, działają przy biurach turystycznych, dworcach kolejowych, hotelach, schroniskach. Pod względem zasięgu udzielanych informacji dzielą się na ogólnokrajowe i regionalne.

Funkcję kierowniczą i koordynującą spełnia Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej (COIT) z siedzibą w Warszawie. Do jego podstawowych zadań należy:

- kierowanie krajowym systemem informacji turystycznej,

- koordynowanie pracy wojewódzkich ośrodków informacji turystycznej,

- przygotowanie materiałów informacyjnych dla pracowników punktów IT,

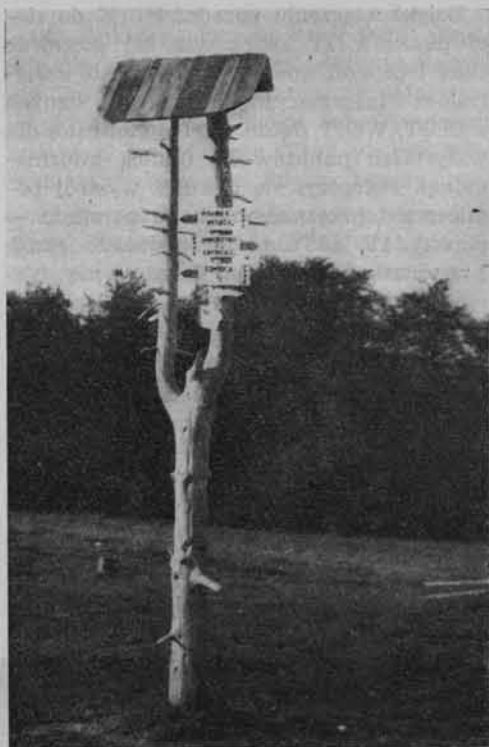
- czuwanie nad prawidłowym i planowym rozwojem punktów IT,

- koordynowanie planów wydawnictw turystycznych i prowadzenie własnej działalności wydawniczej,

- szeroka propaganda tematyki turystycznej.

Zakres działania punktu IT obejmuje:

- udzielanie wszystkim zainteresowanym osobom, instytucjom czy organizacjom bezpłatnych informacji turystyczno-krajoznawczych,

Informacja na szlaku turystycznym.

- gromadzenie, przechowywanie i wykorzystywanie materiałów informacyjnych otrzymywanych z COIT i innych źródeł,

- gromadzenie różnego rodzaju materiałów informacyjnych dotyczących regionu, na terenie którego punkt IT prowadzi swą działalność.

Poradnie turystyczno - krajoznawcze PTTK zostały włączone do centralnego systemu informacji turystycznej kierowanego przez Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej.

Poradnie PTTK stanowiły w początkowym okresie tworzenia punktów IT podstawę budowy jednolitego systemu informacji turystycznej. Obecnie procentowy udział poradni krajoznawczych w ogólnej liczbie punktów IT jest nadal duży. Wśród innych instytucji i organizacji wchodzących w skład tego systemu PTTK zajmuje czołowe miejsce.

rystyki chętnie korzysta z potrzebnych informacji uzyskanych w poradni-punkcie IT.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości usług konieczne jest przekazywanie punktom IT wszystkich materiałów informacyjno-propagandowych natychmiast po ich opublikowaniu. Rozmieszczając poradnie trzeba koniecznie kłaść nacisk na wzajemne uzupełnianie się punktów o znaczeniu regionalnym i ogólnopolskim. Turysta nie może wyjść z poradni-punktu IT nie uzyskawszy informacji lub z informacją niewyzerpującą.

W działalności poradni-punktów IT na pierwszym miejscu należy postawić jakość świadczonych usług. Lokal, w którym mieści się poradnia-punkt IT, powinien być urządzony w sposób umożliwiający swobodną rozmowę turysty z informatorem. Turysta powinien mieć również do dyspozycji stół, fotel czy krzesło pozwalające na notowanie uzyskiwanych informacji. Wystrój lokalu powinien podkreślać charakterystyczne elementy regionu (meble, fotografie, serwety, ceramika itp.). Pożądaną jest również zorganizowanie stoiska z atrakcyjnymi, tanimi pamiątkami regionalnymi.

Informator udzielający porady czy informacji powinien mieć stworzone właściwe warunki pracy, dzięki którym mógłby szybko znajdować materiały niezbędne dla udzielenia turystom informacji.

Do dobrych form pracy poradni należy m. in. nagrywanie informacji na taśmie magnetofonowej i udostępnienie tej informacji turystom.

W punktach IT posiadających odpowiednie warunki celowe jest przeznaczenie jednego z pomieszczeń na salę projekcyjną, w której mogą być (systemem non stop) wyświetlane filmy turystyczno-krajoznawcze z regionu czy miasta.

Swego czasu Komisja Krajoznawcza Okręgu Mazowieckiego PTTK uruchomiła korespondencyjną poradnię krajoznawczą. Jest to dobry przykład wprowadzania nowych form działalności.

Jednym z podstawowych kierunków działalności poradni powinno być informowanie społeczeństwa o walorach turystyczno-krajoznawczych naszego kraju.

Wykorzystywać do tego celu należy wszystkie środki masowego przekazu: telewizję, radio i prasę. Nadawanie pomiędzy poszczególnymi fragmentami programu telewizyjnego krótkich filmów krajoznawczych zapoznających telewidza z atrakcyjnym regionem, miastem lub szczególnie interesującym zabytkiem architektury, jest doskonałą formą propagandy turystyczno-krajoznawczej. Dotyczy to również plansz informacyjnych.

W dziedzinie rzetelnej informacji zrobiono już bardzo dużo. Wiele pozostało jeszcze do zrobienia. Jednakże tylko wspólny wysiłek wszystkich zajmujących się turystyką w Polsce może przynieść pożądane rezultaty.

Trzeba dotożyć wszelkich starań, aby stylizowany kompas na tablicy punktu IT rzeczywiście i nieomylnie wskazywał drogę turystyce.